

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Właściciele i redaktorowie: DR. K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYSLAW SCHMITT.

Prenumerata wynosi:
 we Lwowie:
 miesięcznie 22 korony;
 z dwurazową dostawą do domu dopłaca się 60 halerzy;
 na prowincji:
 z jednorazową przesyłką: z dwurazową przesyłką:
 rocznie . . . . . 30 K — h   rocznie . . . . . 36 K — h
 kwartalnie . . . . . 7 „ 50   kwartalnie . . . . . 9 „ — h
 miesięcznie . . . . . 2 „ 50   miesięcznie . . . . . 3 „ — h

W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen. — W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.
 Adres: „DZIENNIK POLSKI” — Lwów, plac Mariacki 1. 7.
 Telefonu Nr. 151.

Ogłoszenia:
 Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 20 halerzy.
 Za jeden wiersz petitowy w rubryce *Nadestane* 40 halerzy.
 Drobne ogłoszenia po 3 halerze za słowo. — Najmniejsze ogłoszenie 30 halerzy.

Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz petitowy 60 halerzy.

Numer pojedynczy:
 we Lwowie: na prowincji:
 poranny . . . . . 8 halerzy   poranny . . . . . 10 halerzy
 popołudniowy . . . . . 4 halerzy   popołudniowy . . . . . 5 halerzy

Ukaz konstytucyjny.

Lwów 21 sierpnia.

Ogłoszony w sobotę manifest carski i ukaz o zaprowadzeniu durny wywołał wielkie rozczarowanie, gdyż wszyscy spodziewali się więcej swobody, a nawet pierwotny projekt Balygina był bardziej, że się tak wyrażymy, konstytucyjny, gdyż zawierał różnicę w określeniu konstytucyjnych swobód obywatelskich, a w szczególności: wolności osobistej, wolności prasy, słowa i zgromadzeń. W ukazie carskim tego wszystkiego nie ma. Widać, że ręka Pobiedonoscewa energicznie była tu czynna i kreśliła każdą zmianę nawet o jakiejś swobodzie obywatelskiej.

Nic też dzwignego, że ukaz ten nie wywołał nigdzie, nawet w Petersburgu wielkiego wrażenia. Wprawdzie niektóre agencje telegraficzne doniosły, iż w Petersburgu i Moskiewie na wiadomość o ukazie zapanował entuzjazm, że bito tam z radością w dzwony, ale z telegramów prywatnych okazuje się, że doniesienia te były fałszywe. Entuzjazmu nigdzie nie było, a w dzwony po cerkwiach bito dlatego, że w sobotę było według kalendarza wschodniego uroczyste święto „Spasa.”

Z Warszawy telegrafują, iż manifest carski przyjęto tam bardzo chłodno. W kołach socjalistycznych zapanowało niezadowolenie z powodu cenzuru wyborczego. Zachodzi o bawo strejku politycznego, jaki socjaliści zamierzają proklamować i w miastach rosyjskich.

Ukaz carski, jak to już podnieśliśmy w sobotę, jest tylko cieniem tego, co nazywamy konstytucją. Z przepisów ukazu wynika, że car chce nadal zachować autokratyczną formę swej władzy i że wcale jeszcze nie myśli dopuścić społeczeństwa, tworzącego carstwo rosyjskie, do roli współrządcącego czynnika rządowego. Dano wprowadzić durny prawo inicjatywy, ale nie zapewniono jej należytego wpływu na postanowienia władz rządowych. Ma ona prawo uchwałać nowe, lub zmieniać dawne ustawy, ale prawo to krępuje zaraz postanowienie, iż te nowe ustawy i te zmiany nie mogą w niczem naruszać istniejącego porządku państwowego, opartego na zasadniczych ustawach państwowych, czyli innymi słowy, durny nic nie będzie mogła zrobić. Jeśli powyższe jakas uchwałę, czy to w sprawie wolności osobistej obywateli rosyjskich, czy też w sprawie wolności prasy i t. p., to wnet Rada państwa, która według ukazu jest niejako lżną wyższą, przelożoną instancją durny, położy swe veto, iż ta uchwała sprzeciwia się istniejącemu porządkowi państwowemu. Przepis bowiem taki nacigać się da, jak kauczuk. A charakterystycznym jest ten fakt, że durny, pochodząca z wyborów, poddana pod Radę państwa, której członkowie są urzędnikami, mianowanymi przez cara. Czynownicy więc będą rozstrzygali o losie uchwał ciała pochodzącego z wyboru.

W razie różnicy zdań między durną a Radą państwa, ma rozstrzygać specjalna komisja, ale ostateczną instancją jest zawsze car. Durne pomieszenie zasad autokratyzmu z zasadami parlamentarnymi. Nie zupełnie jasno sformułowana jest zasada nietykalności członków durny. Artykuł XIV powiada wprawdzie, iż członkowie durny mają zupełną wolność wypowiedzania swych przekonań we wszystkich kwestjach wchodzących w zakres kompetencji durny, lecz art. XX ostabia znacznie tę wolność wypowiedzania przekonań, gdyż postanawia, że członkowie durny za przestępstwa, popełniane podczas wykonywania swych funkcji w durnie lub w związku z temi funkcjami, są odpowiedzialni. Wynika z tego, że członek durny za swą działalność w durnie, może być pociągnięty do odpowiedzialności, a „przestępstwo” czynownicy z Rady państwa łatwo wyszukają. Może nim być każde wolnomyślniejsze słowo.

Niejasnymi są przepisy o utracie mandatu członka durny. Artykuł XX postanawia, iż utrata mandatu członka durny oraz czasowe jego wykluczenie z posiedzeń, zależy od senatu. Węć znów mianowani przez cara czynownicy rozstrzygają o losie mandatu członka durny. Nie ma dalej w ukazie postanowienia, czy jeśli sąd ściga którego z członków durny, durny ma prawo uchwalić jego wydanie, lub wydanie odmówić. Brak tego postanowienia daje sądom szerokie pole do wyznaczania członków durny procesów tendencyjnych i pozbawienia ich w ten sposób mandatów czasowo lub na zawsze.

Dalej ma wprawdzie durny przyznane sobie prawo kontroli czynowników, ale znów prawo to jest bardzo ograniczone. Może ona do ministrów i szefów departamentów wysyłać tylko „prośby” o wyjaśnienie w sprawie działalności funkcjonariuszy rządowych, co do których sędzi, że naruszyli istniejące ustawy. Lecz prośba łatwo może nie być uwzględniona. Wolno natomiast członkom durny wnosić interpelacje w sprawie działalności ministrów, szefów departamentów i innych funkcjonariuszy. Interpelacje te, jak wynika z ukazu, będą jedynie bronią, którą durny będzie miała przeciw nadużyciom czynownictwa. Na interpelację taką musi minister, lub szef departamentu odpowiedzieć durnie w pierwszym miesiącu. Lecz ten słuszny przepis wypacza postanowienie art. IX, które powiada, iż minister może na taką interpelację nie odpowiedzieć, podając powody, dla których to uczynić nie może. Przepis ten pozwala rządowi nie odpowiadać na wszystkie nie mile mu interpelacje. O wyszukanie powodu bardzo łatwo. Minister powie, że odnośna sprawa jest tajemniczą rządową i durny milczeć musi.

Wprost zaś śmieszne jest postanowienie, iż pierwszy ten parlament rosyjski obradować będzie tajnie. Publiczność na posiedzenia jego nie ma wstępu. Natomiast mają wstęp na posiedzenia reprezentacji prasy, po jednym z każdego dziennika, ale cóż, kiedy art. XLIV postanawia, że sprawozdania z posiedzeń durny mogą być ogłaszane tylko za pozwoleniem prezydenta durny. Może się więc zdarzyć, nie wiadomo bowiem kto będzie prezydentem, że społeczeństwo rosyjskie nie będzie wiedziało o tem, nad czem durny obradowuje, bo prezydent nie pozwoli na ogłoszenie sprawozdania.

Durny ma się zebrać w połowie stycznia, a więc wybory bliskie. Będą one pośrednie, a podstawą ich jest organizacja stanowa. Dla Królestwa Polskiego wydane będą odrębne postanowienia wyborcze, które ułoży osobna, powołana przez cara komisja, pod przewodnictwem hr. Solskiego.

Jednak pomimo tego, że na rowo utworzoną durnę nałożono tyle pęt najrozmaitszego rodzaju, pewny krok na drodze do zamienienia Rosji w państwo konstytucyjne jest zrobiony, pierwsza szczyrba w twierdzy samodzierżawia wybita. Powstała instytucja, w której wolno głośno, legalnie dopominać się i walczyć o wolność i swobody obywatelskie i pod jej naciskiem carat będzie musiał czynić ciałe ustępstwa ze swego autokratyzmu. Dzień sobotni doniosłym więc pozostanie w dziejach Rosji: jest to pierwszy dzień swiutu i jest nadzieja, iż wkrótce zaświeci nad nią w całej pełni wolność słońca.

Ordynacja wyborcza durny zawiera następujące ogólne postanowienia: (Wiedeńskie Biuro korespondencyjne zaznacza, że ta depesza Pet. agencji jest bardzo niejasno zredagowana. *Przyp. Red.*)
 Wybory do durny będą przedsięwzięte: 1. w prowincjach i terytorjach, 2. w następujących miastach: Petersburg, Moskwa, Baku, Astrachan, Warszawa, Wilno, Woroneż, Jekaterynosław, Irkuck, Kazań, Kijów, Kiszyniew, Kursk, Łódź, Niżny Nowogród, Odessa, Orel, Ryga, Rostow na Donem, Samara, Saratow, Taszkend, Tyflis, Tuła, Charków i Jarostaw.

W Polsce, w Syberji, na Kaukazie, w Turkestanie i kilku innych prowincjach odbędą się wybory według specjalnych postanowień.
 Liczba członków durny dla każdej gubernji, dla każdej prowincji i miasta jest ustanowiona w osobnym zestawieniu. Ogólna liczba wybranych wynosić będzie 412, z tego 28 posłów wybranych będzie przez miasta.
 Wybory członków durny w prowincjach i terytorjach dokonywane będą przez wyborcze zgromadzenia prowincjonalne, złożone z wyborców, którzy wybierani będą: 1. przez właścicieli dóbr w okręgach, 2. przez miejskich wyborców, 3. przez pełnomocników małych okręgów wiejskich i przez stannice.

Ogólna liczba wyborców w każdej prowincji ustalona jest w osobnym zestawieniu. Zgromadzenia wyborców liczą w obu głównych miastach po 160, w innych wymienionych wyżej miastach po 80 członków.
 Od prawa wyborczego wykluczeni są: kobiety, mężczyźni poniżej 25 lat, słuchacze zakładów naukowych, wojskowi i żołnierze marynarki w czynnej służbie, jako też koczownicy i zagraniczni poddani, dalej osoby karane za zbrodnie, za dezercję, za niewypłacalność.
 Prócz tego w wyborze nie biorą udziału gubernatorowie, wicegubernatorowie, prefekci policji i ich pełnomocnicy w tych miejscowościach, gdzie spełniają swe funkcje. Kobiety mogą wybierać z polecenia mężów i synów, ojcowie mogą prawo wyborcze odstąpić synom.

W zgromadzeniu wyborców (walmanów) biorą udział właściciele dóbr, wymienieni w

wypraw morskich. Jak długo starczyło mu sił do rządzenia tak wielkim państwem, nie lękał się żadnego trudu ni pracy. Dziś jednak, gdy nieuleczalna słabość podkopata jego siły, uczuwa potrzebę spoczynku. Panowanie nie jest mu tak drogiem, ażeby wahał się wypuścić berło ze stabej dłoni, która poddanych mu ani ochronić, ani uszczęśliwić nie może. Zamiast władcy złamanego chorobą, daje im innego, w kwiecie wieku i siły, w osobie syna swego Filipa, wdrożonego już dostatecznie w tajniki rządów. Jeżeli w czasie panowania swego popełnił jakie błędy, jeżeli w czem dotknął swych poddanych, lub ich dobra zantędbał, to dziś prosi z całego serca o przebaczenie; ze swej strony we wdzięcznej pamięci na zawsze zachowa wierność i miłość, jaką go oteczano. W ostatniej jeszcze modlitwie zwrócił się do Boga z błaganem, by kraj swą łaską i opieką otoczył.

Po tych prawdziwie królewskich słowach, zwracając się do syna, który stał dumny i sztywany, niby uosobnienie etykiety hiszpańskiej, rzekł w obecności deputowanych 17 prowincji:
 — Panuj i rządź tak, by mnie twój poddani zawsze błogosławili za to, co w tej chwili czynię: Boga się bój — uczcie wie żyć, a prawa szanuj.
 Następnie uściśnął i ucałował syna w obliczu zgromadzenia, które wybuchnęło głośnym płaczem. Do głębi wzruszony i wycierpany cesarz, opadł na tron, powtarzając po kilkakroć: „Boże błogosław wami!”

Wzruszająca ta scena rozegrała się w Brukseli w ratuszu dnia 25 października 1555 roku, w tym też dniu rozpoczął Filip II. swe rządy. Kilka zaledwie lat upłynęło, a króla i jego poddanych, już to dla spraw państwa, już z siłą zbrojną, był dziewięć razy w Niemczech, sześć razy w Hiszpanji, cztery razy we Francji, siedm razy we Włoszech, dziesięć razy w Niderlandach, dwa razy w Anglii, tyłuż razy w Afryce, prócz jedenastu podróży

legi redakcyjnego, p. Karola Kucharskiego, który rokrocznie wstępując do stolicy Belgji w przejeździe do Blankenbergh, poznał ją doskonale. Zaprowadził mnie wówczas na taras pałacu sprawiedliwości, skąd prześliczny odzianie się widok na niższe miasto i wyborne scharakteryzował wygląd Brukseli jednym słowem: „bombonierka”. Istotnie trudno o trafniejsze i istotnie rzeczy więcej odpowiadające określenie; Bruksela jest poeńną, jak e-legańcka bombonierka, przeznaczona dla pięknych rączęk, z zawartością dla piękniejszych jeszcze usteczek. „Dziś nawet — mówi stary i poważny ks. Hansjakob, który Brukselę widział przed trzydziestu pono laty — usmiecha mi się radośnie serce, gdy wspomnę o Brukseli. Gdyby Wiktor Tisot w znanej swej książce „Z kraju miliardów” nie nazwał już Stuttgartu „usmiechem Niemiec”, użyłbym tej nazwy dla określenia świątyni stolicy południowych Niderlandów...” W imię zaś Mięscu, człowiek ten, który zwiedził całą Europę, pisze: „Nigdzie i nigdy w mych podróżach nie spotkałem miasta tak pogodnego i wesolego. Gdyby mi wypadło wybrać sobie mieszkanie według mej woli, wybrałbym tylko Brukselę.”

Kilkudniowy pobyt w Brukseli wystarczy, ażeby stwierdzić prawdę tych pochwał! Oczekując na koleję Karcza, który jako amator kart z widokami, nie opuścił ani jednej wystawy tego rodzaju, spoglądałem i teraz z wyżyn kościoła św. Guduli na miasto i powtarzałem słowa poety:
 „O, quam te vocitem, Bruxella? Id Belgicus orbis
 Non capit, aut refert, quod capis urbe tua!”
 („Jak cię mam nazwać, Brukselo? Nie pojmie i nie określi cała Belgja tego, co jest w tobie i na tobie!”)

W dalszym ciągu mijamy maie fabryczne miasteczko Saventhem, którego kościół parafjalny szczyty się posiadaniem obrazu Van Dycka: „św. Marcin, dzielący płaszcz pomiędzy dwóch ubogich”. Obraz ten ofiarował mistrz na pamiątkę swego w tem mieście pobytu, w czasie którego odwiedził go jego mistrz, Rubens. Stąd aż do Brukseli jedzie się prawie nieustannie przez las... kominów fabrycznych w Dieghem, Harere, Schaeerbeek na północny dworzec Brukseli. Nauczeni doświadczeniem, nabytem w Leodium, wraz z koleją Karczem, redaktorem *Nowej Rejormy*, poszukaliśmy sobie sami mieszkania, tuż obok dworca, w bardzo wygodnym i pięknym hotelu „Royal du Nord”, który nadto w zamierzonych wycieczkach z Brukseli zapewniał nam większą swobodę ruchów. Hotel nasz miał i tę zaletę, że mieści się przy obszernym placu, nazwanym na cześć jednego z najdzielniejszych mężów Belgji: placem Karola Rogier, o kilka kroków od pięknych i ruchliwych bulwarów *d'Anvers* i *du Jardin Botanique*, przy stacji tramwajów i omnibusów. „Mały Paryż”, jak Brukselę zupełnie trafnie nazwano i w tem nawet jest podobnym do nadsekwankwskiej stolicy, że dokoła starszej części otoczony jest wspaniałymi bulwarami, często piękniejszymi, niż paryskie, a które miastu nadają kształt gruski. Bulwary te bowiem tworzą nieregularny siedmioobok, szeroki u dołu, zwężający się ku górze, aż do Porte de Hal, ostatniej pozostałości dawnych fortyfikacji, zmienionej dziś na muzeum broni i zabytków etnograficznych. Bardziej, niż jej zawartość, interesuje wygląd zewnętrzny; można na niej studjować zasady architektury militarnej ubiegłych wieków. Brama ta znajduje się naprzeciwko dworca kolei Północnej, ale po przeciwniej stronie miasta; droga do niej prowadzi przez ulicę Nową, Wielki plac i ulicę Wysoką.

Po raz pierwszy zwiedzałem Brukselę przed kilkoma laty w miłym towarzystwie ko-

legi redakcyjnego, p. Karola Kucharskiego, który rokrocznie wstępując do stolicy Belgji w przejeździe do Blankenbergh, poznał ją doskonale. Zaprowadził mnie wówczas na taras pałacu sprawiedliwości, skąd prześliczny odzianie się widok na niższe miasto i wyborne scharakteryzował wygląd Brukseli jednym słowem: „bombonierka”. Istotnie trudno o trafniejsze i istotnie rzeczy więcej odpowiadające określenie; Bruksela jest poeńną, jak e-legańcka bombonierka, przeznaczona dla pięknych rączęk, z zawartością dla piękniejszych jeszcze usteczek. „Dziś nawet — mówi stary i poważny ks. Hansjakob, który Brukselę widział przed trzydziestu pono laty — usmiecha mi się radośnie serce, gdy wspomnę o Brukseli. Gdyby Wiktor Tisot w znanej swej książce „Z kraju miliardów” nie nazwał już Stuttgartu „usmiechem Niemiec”, użyłbym tej nazwy dla określenia świątyni stolicy południowych Niderlandów...” W imię zaś Mięscu, człowiek ten, który zwiedził całą Europę, pisze: „Nigdzie i nigdy w mych podróżach nie spotkałem miasta tak pogodnego i wesolego. Gdyby mi wypadło wybrać sobie mieszkanie według mej woli, wybrałbym tylko Brukselę.”

Kilkudniowy pobyt w Brukseli wystarczy, ażeby stwierdzić prawdę tych pochwał! Oczekując na koleję Karcza, który jako amator kart z widokami, nie opuścił ani jednej wystawy tego rodzaju, spoglądałem i teraz z wyżyn kościoła św. Guduli na miasto i powtarzałem słowa poety:
 „O, quam te vocitem, Bruxella? Id Belgicus orbis
 Non capit, aut refert, quod capis urbe tua!”
 („Jak cię mam nazwać, Brukselo? Nie pojmie i nie określi cała Belgja tego, co jest w tobie i na tobie!”)

Kilkudniowy pobyt w Brukseli wystarczy, ażeby stwierdzić prawdę tych pochwał! Oczekując na koleję Karcza, który jako amator kart z widokami, nie opuścił ani jednej wystawy tego rodzaju, spoglądałem i teraz z wyżyn kościoła św. Guduli na miasto i powtarzałem słowa poety:
 „O, quam te vocitem, Bruxella? Id Belgicus orbis
 Non capit, aut refert, quod capis urbe tua!”
 („Jak cię mam nazwać, Brukselo? Nie pojmie i nie określi cała Belgja tego, co jest w tobie i na tobie!”)

Paryż. Dzienniki z wyjątkiem socjalistycznych wyrażają się korzystnie o wprowadzeniu „Durny” w Rosji i widzą w tem początek konstytucyjnego jej życia.

Od wydawnictwa

Doszło do naszej wiadomości, że niektóre osoby interesowane są przekonania, iż drukarnia „Dziennika polskiego” stanowi część integralną naszego wydawnictwa. Otóż oświadczamy, że rzeczona drukarnia „Dziennika polskiego” z naszym wydawnictwem nie ma nic wspólnego, które to wydawnictwo posiada od lat własną drukarnię pod firmą: „Drukarnia M. Schmitta i Spki, w niej się też *Dziennik Polski* drukuje i zakład ten wykonywa wszelkie inne drukarskie roboty.
 Wydawnictwo „Dziennika Polskiego”.

KRONIKA.

Djarzusz lwowski.
 Poniedziałek, 21 sierpnia.
 Muzeum przemysłowe m. otwarcie dla publiczności od godziny 9 rano do 2 popołudniu.
 Na placu powysławowym: „Panorama ralewicka”. Od godziny 9 rano aż do zmierzchu.

Kalendarz. Poniedziałek (21): Joan. Frem. — Kazimiera. — (Awh. 8): Jemyljana. Wschód słońca o godzinie 5 minut 9, zachód o godzinie 6 minut 64.

Stan powietrza: Godzina 6 rano: Ciepłota: +13° R. Deszcz.

I krajowa lecznicza kolonja w Rymanowie powraca do Lwowa dnia 22 lipca br. we wtorek o godzinie 2 popołudniu. Wyjazd z Rymanowa nastąpi dnia 22 lipca o godzinie 7 rano w kierunku na Chyrów-Sambor do Lwowa. Opiekunowie i rodzice zechcą się zgłosić po dzieci w oznaczonym czasie. Pakunki zaraz po przyjeździe należy zabrać.

Rusini między sobą. Przeciw kandydaturze W. Budzynowskiego na posła do rady państwa z V kurji okręgu stanisławowskiego, w miejsce p. Walewskiego, występują *Hajdamaki*, pisząc, że „za nim wszystko, co świadczy o Rusi oświadczyłoby się chyba tylko wtedy, gdyby narody tabier przeszedł na drogę polityki „złodziejskiej ręki”, albo „komitetu rozpaczy”. Ale nawet i wtedy jeszcze szukałby ludzi nie podejrzanymi i nie obciążonych publicznymi zarzutami. Atoli dził p. Budzynowski znajduje chyba bardzo szcuppłą garstkę ludzi tak mało wyrobionych politycznie, którzyby holdowali polityce „złodziejskiej ręki” i „komitetu rozpaczy”.

Z komisji aprowizacyjnej. W sobotę ubiegłą odbyło się w godzinach przedpołudniowych w sali obrad magistratu zwolane przez prezydenta miasta p. M. Michalskiego posiedzenie komisji aprowizacyjnej, na które przybyli także rzecznicy i inni rzeczoznawcy. Zebranie to miało charakter czysto informacyjny.

Pierwszy zabrał głos p. Żytny, przełożony korporacji rzeczników, dowodząc, że publiczność nie jest wyszukiwana przez rzeczników. Zdaniem bowiem mowcy ceny mięsa nie są tak wysokie:

Ost. Bar.

Z wycieczki na Zachód.

(Ciąg dalszy).
 VI.
 Bruksela.

(Ruiny opactwa Benedyktynów. — Z dziejów XVI w. — Niderlandy za czasów Karola V. — Zona Jagiellończyka. — Pożeganie króla z narodem. — Mały Paryż. — Port de Hal. — Ogólne wrażenie).

Krótką przesterż, dzielącą Lovanium od stolicy kraju jest dość monotonna i nie przedstawia oku turysty nic ciekawego; stytnie natomiast żywnością i urodzajnością gleby. Wśród zielonych łąk, wesolych gaików i żółtawych ściernisk, widnieją gęsto czerwone domy licznych miasteczek i osad, na polach zaś pasą się stadka krów krasych, biało i czerwono farbowanych. Interesują nas żywiej tylko znajdujące się mniej więcej w połowie drogi ruiny opactwa Benedyktynów, które powstało w XI w., padło zaś w r. 1572 ofiarą fanatycznych obrazoburców protestanckich. W ruinach jego odbywały się w dobie, w której krew najlepszych synów Belgji płynęła strugami z szafotu, narady patriotów, pragnących ocalić ojczyznę.

Zjednoczona z Burgundją ziemia Brabantu, dostała się skutkiem małżeństwa Maksymiljana z Marją, córką Karola Smiałego, pod panowanie hiszpańskich Habsburgów. Były to zrazu piękne czasy! Stalki kupieckie Niderlandów pod przemożną opieką cesarza Karola V, swobodnie żeglowały po morzach, zwożąc skarby wszelakich ziem do składów potężnego kupiectwa. Przemysł stał u szczytu rozwoju; nauki i sztuki piękne kwitły. Siedmnaście prowincji północno-zachodnich

połączył Karol pod swem berłem: władał on Brabantem, Luksemburgiem, Limburgiem, Geldryą, Flandrją, Artezją, Henegowią, Holandją, Zelandją, Namurem, Fryzją; pod jego władzą stały Ryszel, Dornik, Malines, Utrecht, Overyssel i Groninga!

Karola V, urodzonego w Gandawie, szanującego prawa, zwyczaj i właściwości kraju, uważał naród za swego; zresztą rządził on przez „namiestniczkę”, najpierw przez Margorżatę, swą ciotkę, później zaś sprawowała rządy (od 1530) jego siostra Marja, wdowa po Ludwiku II węgierskim. Ta ostatnia wiąże się z naszymi dziejami, była bowiem synową Władysława Jagiellończyka, syna Kazimierzowego, króla Czech i Węgier. Maksymiljan I. pragnąc zyskać oba te kraje, zawarł z Władysławem układ, mocą którego wnuk jego, późniejszy cesarz Ferdynand I., poślubił 12-letnią Annę, córkę Władysława, syn zaś Władysława i żony jego, Anny de Foix, Ludwik poślubił wnuczkę cesarza, a siostrę Karola V, Marję. W cztery lata po tragicznej śmierci męża pod Mohaczem, zamianował Karol swą siostrę wielkorządczynią Niderlandów.

Rządy obu tych kobiet były łagodne i rozumne; zresztą stanowały one tylko firmę, gdyż właściwie rządzili panowie niderlandzcy; całość tych krajów zwala się podówczas „Cyrkulem burgundzkim”.

W r. 1555, znękany trudami rządów, złożył Karol V koronę i przybył umyślnie do Niderlandów, ażeby pożegnać Stany. Rozczulające istnienie było to pożegnanie.
 — Od 17 roku życia — mówił cesarz — poświęcał on swe myśli i czynności sprawom państwa, nie pozostawiając prawie nic na swe przyjemności i wygody. W ciągu swego panowania, już to dla spraw państwa, już z siłą zbrojną, był dziewięć razy w Niemczech, sześć razy w Hiszpanji, cztery razy we Francji, siedm razy we Włoszech, dziesięć razy w Niderlandach, dwa razy w Anglii, tyłuż razy w Afryce, prócz jedenastu podróży

legi redakcyjnego, p. Karola Kucharskiego, który rokrocznie wstępując do stolicy Belgji w przejeździe do Blankenbergh, poznał ją doskonale. Zaprowadził mnie wówczas na taras pałacu sprawiedliwości, skąd prześliczny odzianie się widok na niższe miasto i wyborne scharakteryzował wygląd Brukseli jednym słowem: „bombonierka”. Istotnie trudno o trafniejsze i istotnie rzeczy więcej odpowiadające określenie; Bruksela jest poeńną, jak e-legańcka bombonierka, przeznaczona dla pięknych rączęk, z zawartością dla piękniejszych jeszcze usteczek. „Dziś nawet — mówi stary i poważny ks. Hansjakob, który Brukselę widział przed trzydziestu pono laty — usmiecha mi się radośnie serce, gdy wspomnę o Brukseli. Gdyby Wiktor Tisot w znanej swej książce „Z kraju miliardów” nie nazwał już Stuttgartu „usmiechem Niemiec”, użyłbym tej nazwy dla określenia świątyni stolicy południowych Niderlandów...” W imię zaś Mięscu, człowiek ten, który zwiedził całą Europę, pisze: „Nigdzie i nigdy w mych podróżach nie spotkałem miasta tak pogodnego i wesolego. Gdyby mi wypadło wybrać sobie mieszkanie według mej woli, wybrałbym tylko Brukselę.”

Kilkudniowy pobyt w Brukseli wystarczy, ażeby stwierdzić prawdę tych pochwał! Oczekując na koleję Karcza, który jako amator kart z widokami, nie opuścił ani jednej wystawy tego rodzaju, spoglądałem i teraz z wyżyn kościoła św. Guduli na miasto i powtarzałem słowa poety:
 „O, quam te vocitem, Bruxella? Id Belgicus orbis
 Non capit, aut refert, quod capis urbe tua!”
 („Jak cię mam nazwać, Brukselo? Nie pojmie i nie określi cała Belgja tego, co jest w tobie i na tobie!”)

Kilkudniowy pobyt w Brukseli wystarczy, ażeby stwierdzić prawdę tych pochwał! Oczekując na koleję Karcza, który jako amator kart z widokami, nie opuścił ani jednej wystawy tego rodzaju, spoglądałem i teraz z wyżyn kościoła św. Guduli na miasto i powtarzałem słowa poety:
 „O, quam te vocitem, Bruxella? Id Belgicus orbis
 Non capit, aut refert, quod capis urbe tua!”
 („Jak cię mam nazwać, Brukselo? Nie pojmie i nie określi cała Belgja tego, co jest w tobie i na tobie!”)

kilogram mięsa kosztuje 72 ct., poledwicy 80 ct., stali zaś odbiorcy tj. właściciele restauracji...

zbierze się japoński parlament na nadzwyczajną sesję. Paryż. Petite Parisienne donosi z Portsmouth...

Jeden żołnierz zginął, dwaj ranieni. Zarządzo- no liczne aresztowania. Sprawcy zbiegli.

DEPESZE telegraficzne i telefoniczne.

Sytuacja na Węgrzech. Odenburg. Hr. Apponyi wygłosił wczoraj tutaj mowę na zgromadzeniu...

Wiedeń. Ministrów hr. Gołuchowski i Gautsch udali się wczoraj popołudniu do Ischlu.

Budapeszt. Były minister honwedów gen. Nyirly, który wstąpił znów do służby czynnej w armii, złożył mandat poselski.

Madryt. Dziennik urzędowy ogłosił dekret królewski, rozwiązujący Kortezy.

Dział ekonomiczny. Budapeszt 19 sierpnia. (Gleida zbożowa). Kurs w koronach i po 100 kilogramów...

Wiedeń 19 sierpnia. Zamknięcie giełdy o godz. 2 min. 30. Akcje austr. Zakładu kredyt.

Przyjechali do Lwowa. dnia 19 sierpnia 1905 roku. HOTEL EUROPEJSKI. S. Malawski z Rosji.

Nadesłane. Rubryka ta nie poborzył od redakcji, która też nie bierze na siebie żadnej odpowiedzialności.

KONKURS. Miasteczko Kozłów w powiecie Brzeżańskim, liczące 7.000 mieszkańców...

Wojna Japonii z Rosją. (Telegramy „Dziennika Polskiego“). Zabraną okręt rosyjski.

Tokio. Komendant eskadry wysłanej do Kamczatki donosi, że dnia 13 b. m. w porcie Petropawłowsk zabrał rosyjski okręt transportowy „Australia“.

Z placu boju. Londyn. Daily Telegraph donosi z Niuczwanu: Od kilku dni posuwa się japońska armia spieszenie drogą lądową...

Car do Leniewicza. Petersburg. (Tel. wł.) Car wystąpił do gen. Leniewicza depeszę, w której dziękuje mu za dotychczasowe usługi...

Z Królestwa. P. P. S. Polska partja socjalistyczna ogłasza następujące „zawiadomienie“: „Podajemy do wiadomości ogółu, że w nocy z 5 na 6 sierpnia, organizacja bojowa naszej partji skonfiskowała z rządowej kasy w Opatówku 12.174. Pieniądże te użyte zostaną na dalszą walkę rewolucyjną w państwie carskim.“

Zaprzeczenie wiadomości o internowaniu. Korespondent warszawski Czasu donosi: Podług informacji, jakie udało mi się zebrać, podana przez dzienniki zagraniczne wiadomość o „internowaniu“, pięciu pierwszych, którzy podpisali protest, nie jest prawdziwa...

Rokowania pokojowe. Tokio. (Biuro Reutersa). Wczoraj rano pod przewodnictwem prez. ministrów Kadsuri odbyła się rada gabinetowa, która się przeciągnęła aż do godz. 1. Prezydent gabinetu Kadsura odbył następnie długą konferencję z posłem angielskim.

Magdeburg. (Tel. wł.) Magdeburger Ztg. donosi, iż wczoraj odbyła się w Peterhofie rada koronna, w której wzięli udział wszyscy wicelcy książęta. Miała na niej zapasę decyzji, czy rokowania pokojowe mają być dalej prowadzone.

Lódź. (Tel. wł.) Sąd wojenny skazał trzy dziewczęta, córki pewnego właściciela kamienicy, na 18 miesięcy więzienia w twierdzy za rozszerzenie pism agitacyjnych. W tu-tejszej dzielnicy żydowskiej aresztowano w nocy 248 żydów, z których wielu wyciągnięto przemocą z łóżek. W sąsiedniej miejscowości Barysów rzucono bombę na patrol dragonów.

renta koron. 100'50, Węgierska renta kor. 96'65, 56 l. listy Towarz. kred. ziem. 100'02, 4 proc. listy Banku hipot. 99'—, 4 i pół proc. listy Banku hipot. 101'77, 5 proc. listy Banku hipot. 112'50...

Losy procentowe: Austr. zakł. kr. z obli. p. z r. 1880 3 proc. 301'—, Austr. zakł. kred. z ob. p. z r. 1889 3 proc. 302'—, Tow. żegluga na Dunaju 100 zł. m. k. 4 proc. 267'—, Węg. Banku hip. po 100 zł. 4 proc. 266'—, Pożyczka serbska rem. po 100 zł. 4 proc. 102'—, b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Baslica) 5 zł. 26'—, Zakł. kred. dla h. i p. po 100 zł. 475'—, Clary 40 zł. m. kr. 156'—, Pożyczka m. Insubru 20 zł. 78'—, Losy m. Krakowa 20 zł. 88'25, Pożyczka m. Lublany 41 zł. 65'50, Oten 40 zł. 170'—, Palfy 40 zł. m. k. 175'—, Czerw. krzyża austr. tow. 10 zł. 54'25, Czerw. krzyża węg. tow. 5 zł. 34'75, Losy fund. arc. Rudolfa 10 zł. 62'—, Salm 214 zł. m. kon. 74'—, Pożyczka salcburska 214'—, zł. Turecki obli. prem. kolej. po 142 fr. 141'50, Losy komunalne m. Wiednia z r. 1874 535'—.

Berlin 19 sierpnia. Przy zamknięciu wczorajszego giełdy: Kredyty 210'5, Staatsbahn 144'75, Diskont Comandit 192'60, Berlińskie Towarz. handl. 171'10, Laura 262'75, Bochum 250'75, Kolej połud. wschodnio-pruska —'—, Ruble za gotówkę 216'25, Kolej warsz.-wied. —'—, Kolej morza Śródziemnego —'—, Kolej Meridionalna —'—, Losy tureckie —'—, Renta włoska —'—, „Harpener“ kopalnie węgla 221'50, Kolej Marienburg-Miawka —'—, Konsolidation 446'10, Lombardy 19'10, Kolej Henry 124'—, Niemiecki bank narodowy 132'90, Kanada Profered 157'60, Akcje żegluga hamburskiej 169'50, Warszawa krótkie (Kurz Warchau) —'—, Huta „Donnersmark“ 266'—.

Berlin 19 sierpnia. Austrjackie banknoty 85'30, spirytus —'—.

Paryż 19 sierpnia. 4 procentowa renta 99'60, mąka 29'70.

Frankfurt 19 sierpnia. Austrjackie kredyty 210'10, Kolej państw. 144'80, Diskonto 193'30, Laura 263'20.

Przyjechali do Lwowa. dnia 19 sierpnia 1905 roku. HOTEL EUROPEJSKI. S. Malawski z Rosji. A. Szczurowski ze Stryja. E. Wisłoczy z Bohorodczan. P. Gaudulscy z Czortkowa. H. Wajdowicz z Wołynia. F. Tausche z Pragi. J. Jaworek z Pragi. M. Zieleniewski z Brodów. A. Koprowski ze Słotwiny. Dr. A. Langer z Tarnopola. J. Weber z Wiednia. N. Valduga z Wiednia. P. Dilmont z Budapesztu.

Nadesłane. Rubryka ta nie poborzył od redakcji, która też nie bierze na siebie żadnej odpowiedzialności.

Rutynowana nauczycielka udziela lekcji języka niemieckiego. Literatura, konwersacja. Zgłoszenia: „Administracja „Dziennika Polskiego“.

Dolegliwości podeszłego wieku (Retour d'age).

Ellixir d'Virginie leczy nabrzmienie i znie-cienie żył, płuć, nabrzmienie jędr, hemoroidy i je-dnym przeciwko dolegliwościom podeszłego wieku...

KRYNICA

W willi pod „Trzema różami“ położonej obok lasienek, wprost uroczego parku...

W miejscu restauracji i cukierni. Na żądanie wysyła się remizę na stację w Myszynie.

Umieszczenie znakomite znajdzie słuchacza uniwers. lub gimnazjalistka przy ro-zumieniu inteligentnej. Język niemiecki i francuski.

Kurs przygotowawczy do egzaminu uprawniającego do jednoczesnej służby wojskowej 881

„Intelligenzprüfung“ rozpoczyna się z dniem 1 września b. r. w c. k. rząd-dowo koncesjonowanej szkole wojskowej przygo-towanej St. Dobrowolskiego, Lwów, ulica Podle-wskiego 1. 9.

Aprobowanych jednor. 109 = 90%, frekwentantów ochotników i kadetów 109 = 90%, frekwentantów w szkole.

Dr. Kiemens Dębicki ordynuje jak w roku zesłany tak i bieżącym w Krynicy w willi „pod Jeleniem“.

Emeryt sądowy Dymitr Matkowski zmarł dnia 19 sierpnia 1905 r., po krótkich a ciężkich cierpieniach, przetrzywszy lat 66.

Ekspozycja zwłok odbędzie się w poniedziałek dnia 21 sierpnia b. r. o godzinie 1/3 popołudniu z domu żałoby przy ulicy Piekarskiej 1. 52 na cmentarz Łyczakowski, na który w smutku po-grażona żona z dziećmi i wnukami krewnych, przyjaciel i znajomych zapraszają.

Lwów, dnia 19 sierpnia 1905. „Concordia“ A. Kurkowski.

Colossenium w pasażu H ermanów. Pierwszorządny i największy teatr rozmaitości. Od 16 do 17 września zupełnie nowy światowy program familijny.

Herbata z Brodów! Od dawien dawna ze swej dobroci i zapa-chu znaną prawdziwą Herbatę rosyjską zbioru majowego poleca Handel W. ADAMOWICZA w Brodach na pograniczu rosyjskiem.

Zakład artystyczno-szkolny Feliksa Niedzielskiego wykonuje STYLOWE Roboty artystyczne mozaikowe i figurowe (witraże) podług najnowszych wzorów jako też burowane i reperacje. Lwów ulica Łyczakowska 1. 10.

Zakład wychowawczo-naukowy Olgi Filippi z pensjonatem dla uczniei mieszka-jących stale Lwów, Zimorowicza 3 prowadzony pod firmą im. Felicy z Wa-sielskich Boberskiej, obejmuje szkołę ludową (z prawem publiczności) sześć-klasową liceum od kierownictwem prof. Władysława Bojarskiego i kursa dwuletniego do matury nauczycielskiej. Konwersację francuską i niemiecką, naukę gry na fortepianie i malarstwa pobierają pensjonarki stale w Zakła-dzie. Kancelaria zakładu otwarta co-dziennie rano od godziny 9 do 1 wy-jazdy święt. Wpisy od 1, egzamina wstępne 4 września. 842

Jan Jazyna jubiler i złotnik we Lwowie pl. Marjacki poleca swój bogaty zaopatrzony skład wrobów jubiler-skich, złotych i srebrnych po najniższych cenach. Lwów, w rynku 1. 42.

Pierwszy i najstarszy w Galicji ZAKŁAD NAUKOWY przysposabiający do służby wojskowej c. k. emer. rotmistrza A. Kornbergera i K. Moscheniego w Krakowie ul. Stachowskiego 15 we Lwowie ul. Miłkowskiego 2 W. Wanda. Nowe kursa rozpoczynają się: 1-go września do wszystkich klas szkół średnich 1-go października do egzaminu kadeckiego Najlepsze sily nauczycielskie. Wyśmienite rezultaty egzaminacyjne, w za-dnym innym podobnym instytucje dotąd nieosiągnięte. Liczne uznania i pod-ziękowania od rodziców i opiekunów byłych uczniów Zakładu. urządzony według wszelkich wymagań higieny, pozostaje pod ścisłym nadzorem pedagogicznym. Konwersacja niemiecka Szko-ła szermierki i nauka języków. Prospekty franco i bezpłatnie.

Nowość! Nowość! Kawa palona z własnego parowego palenia z codziennie świeżo palona Kawa palona ściślej podług zasad higieny, zapomocą gorącego powietrza Znakomita w smaku i aromacie, codzieli świeżo palona 1/2 kilo kawy palonej Melange Nr. I. . . . . —70 1/2 kilo kawy palonej Melange Nr. II. . . . . —90 1/2 kilo kawy palonej Melange Nr. III. . . . . —110 1/2 kilo kawy palonej Melange Nr. IV. . . . . —120 1/2 kilo kawy palonej Melange Nr. V. . . . . —140 Kawa palona za pomoca gorącego powietrza posiada za-lety t.j.: zachowuje znakomitą arôme, czysty, delikatny smak, największą wydatność, z tej przyczyny znacznie tańsza w użyciu, niżeli kawy palone w inny sposób. Kawa palona pakowana w woreczkach pergaminowych w wa-gach 1/2, 1/4, 1/8 kilo. Poleca handel herbaty i kawy EDMUNDA RIEDLA we Lwowie, Teatralna 3, naprzeciw katedry.

Rokowania pokojowe. (Telegramy Dziennika Polskiego). Tokio. (Biuro Reutersa). Wczoraj rano pod przewodnictwem prez. ministrów Kadsuri odbyła się rada gabinetowa, która się przeciągnęła aż do godz. 1. Prezydent gabinetu Kadsura odbył następnie długą konferencję z posłem angielskim. Portsmouth. Witte powrócił tu wczoraj wieczorem z Skaquolii. Oysterbay. Baron Rosen wczoraj o godzinie 1/5 udał się do prezydenta Roosevelta. Audjencja trwała przeszło godzinę. Portsmouth. Na piątkowym popołudniowym posiedzeniu odroczono konferencję do dnia 22 sierpnia, godz. 3 po południu. Magdeburg. (Tel. wł.) Magdeburger Ztg. donosi, iż wczoraj odbyła się w Peterhofie rada koronna, w której wzięli udział wszyscy wicelcy książęta. Miała na niej zapasę decyzji, czy rokowania pokojowe mają być dalej prowadzone. Londyn. Daily Telegraph donosi z To-kio: Widoki pokoju są znakomite. Wkrótce